

ภาคผนวก ข.

ร่างพระราชบัญญัติ
การรับขนของทางทะเล (ฉบับที่...) พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการรับขนของทางทะเล

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล
(ฉบับที่...) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “ผู้ขนส่ง” “ผู้ส่งของ” และ “สัญญารับขนของทาง
ทะเล” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ.๒๕๓๔ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

“ผู้ขนส่ง” หมายความว่า บุคคลซึ่งทำสัญญารับขนของทางทะเลกับผู้ส่งของ

“ผู้ส่งของ” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นคู่สัญญากับผู้ขนส่งในสัญญารับขนของทาง
ทะเล หรือบุคคลซึ่งได้มอบของให้แก่ผู้ขนส่งเพื่อขนส่งตามสัญญารับขนของทางทะเล แล้วแต่กรณี

“สัญญารับขนของทางทะเล” หมายความว่า สัญญาซึ่งผู้ขนส่งตกลงให้บริการรับขน
ของทางทะเลจากท่าหรือที่ในประเทศหนึ่งไปยังท่าหรือที่ในอีกประเทศหนึ่ง และผู้ส่งของตกลงจะ
ชำระค่าระวางเพื่อการนั้น

มาตรา ๔ ให้เพิ่มพินัยม คำว่า “สัญญาชาร์เตอร์เรือ” และคำว่า “หน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ.๒๕๓๔ ดังต่อไปนี้

“สัญญาชาร์เตอร์เรือ” หมายความว่า สัญญาซึ่งเจ้าของเรือยินยอมให้บุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้ชาร์เตอร์เรือ ใช้ประโยชน์จากเรือของตนโดยคิดค่าตอบแทน ทั้งนี้ การใช้ประโยชน์ดังกล่าวอาจกระทำโดยการนำระวางเรือไปให้บริการของจากท่าเรือหนึ่งไปยังอีกท่าเรือหนึ่ง หรือนำไปบรรทุกของตลอดช่วงระยะเวลาหนึ่ง หรือโดยการเข้าครอบครองและควบคุมเรือตลอดอายุของสัญญาก็ได้ และให้หมายความรวมถึง สัญญาที่ผู้ชาร์เตอร์เรือตกลงให้ชาร์เตอร์เรือช่วงต่อไปอีก

“หน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน” หมายความว่า หน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินตามกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจและกำหนดการปฏิบัติบางประการเกี่ยวกับสิทธิพิเศษถอนเงินในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การขนส่งทางทะเลจากที่แห่งหนึ่งในราชอาณาจักรไปยังที่อีกแห่งหนึ่งนอกราชอาณาจักร หรือจากที่แห่งหนึ่งนอกราชอาณาจักรมายังที่อีกแห่งหนึ่งในราชอาณาจักร หรือจากที่แห่งหนึ่งในประเทศหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่งในอีกประเทศหนึ่ง เว้นแต่กรณีที่ได้ระบุในใบตราส่งว่าให้ใช้กฎหมายของประเทศอื่นหรือกฎหมายระหว่างประเทศบังคับก็ให้เป็นไปตามนั้น แต่แม้ว่าจะได้ระบุไว้เช่นนั้นก็ตาม ถ้าปรากฏว่าคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นผู้มีสัญชาติไทยหรือเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ก็ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ.๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่สัญญาชาร์เตอร์เรือ แต่ถ้ามีการออกใบตราส่งสำหรับของที่ขนส่งตามสัญญาชาร์เตอร์เรื่อนั้นด้วย บทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่ผู้ขนส่งและผู้รับตราส่งซึ่งมิใช่ผู้ชาร์เตอร์เรือ”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ.๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ถ้าในการปฏิบัติตามสัญญารับขนของทางทะเล ผู้ขนส่งได้ใช้การขนส่งทางอื่นร่วมด้วย ให้ใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางทะเลเท่านั้น”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ.๒๕๓๔

“มาตรา ๖/๑ คดีเกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องอันเนื่องมาจากการรับขนของทางทะเล ไม่ว่าจะเป็นมูลกรณีมาจากสัญญารับขนของทางทะเลหรือละเมิด รวมถึงการใช้สิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๔๖ บรรดาสอง ให้อยู่ในอำนาจศาลของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ.๒๕๓๔

“ในกรณีที่ใบตราส่งมีข้อความอ้างถึงเอกสารอื่นหรือข้อความในเอกสารอื่น เอกสารหรือข้อความนั้นจะยกขึ้นใช้กับผู้รับตราส่งได้เฉพาะเมื่อได้แนบอยู่กับหรือทำให้ปรากฏอยู่ในใบตราส่งนั้น หรือเมื่อผู้รับตราส่งได้ทราบถึงเอกสารหรือข้อความนั้นแล้วจากวิธีการอื่น”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ.๒๕๓๔

“มาตรา ๔๐/๑ ในกรณีที่หาตัวผู้รับตราส่งไม่พบ หรือผู้รับตราส่งปฏิเสธไม่ยอมรับมอบของ ผู้ขนส่งต้องบอกกล่าวไปยังผู้ส่งของทันทีและถามเอาคำสั่งจากผู้ส่งของ

หากมีพฤติการณ์ชัดขวางไม่สามารถจะบอกกล่าวไปยังผู้ส่งของได้ทันที หรือไม่อาจถามเอาคำสั่งจากผู้ส่งของได้ หรือถ้าผู้ส่งของละเลยไม่มีคำสั่งนั้นมาในเวลาอันสมควรหรือส่งมาเป็นคำสั่งอันไม่อาจปฏิบัติได้ ให้ผู้ขนส่งมีสิทธินำของนั้นออกขาย ทำลายหรือจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดตามความเหมาะสมและจำเป็น

เมื่อได้จัดการตามวรรคสองแล้ว ให้ผู้ขนส่งบอกกล่าวแก่ผู้ส่งของโดยไม่ชักช้า เว้นแต่ไม่สามารถจะทำได้ ถ้าผู้ขนส่งละเลยไม่บอกกล่าวแก่ผู้ส่งของ ให้ผู้ขนส่งรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้น

ในกรณีที่จัดการกับของตามวรรคสองแล้วได้เงินจำนวนเท่าใด ให้ผู้ขนส่งมีสิทธิหักเอาไว้เป็นค่าระวาง ค่าอุปกรณ์แห่งค่าระวางและค่าใช้จ่ายอันเกิดขึ้นจากการจัดการนั้น ถ้ายังมีเหลือให้ส่งมอบแก่ผู้ซึ่งมีสิทธิจะได้เงินนั้นโดยพลัน แต่หากยังขาดอยู่เท่าใด ผู้ส่งของต้องรับผิดชอบในส่วนที่ขาดนั้น

ในกรณีที่ผู้ได้จัดการกับของนั้นแล้วไม่ได้เงิน ให้ผู้ขนส่งมีสิทธิเรียกค่าใช้จ่ายอันเกิดขึ้นจากการจัดการดังกล่าวเอาจากผู้ส่งของ”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ สิทธิเรียกร้องใดๆ อันเกิดจากการรับขนของทางทะเล ไม่ว่าจะมีมูลกรณีมาจากสัญญารับขนของทางทะเลหรือละเมิด ถ้าไม่ได้ฟ้องคดีต่อศาลหรือเสนอข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการชี้ขาดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ขนส่งได้ส่งมอบของ หรือถ้าไม่มีการส่งมอบนับแต่วันที่ล่วงเลยกำหนดส่งมอบตามมาตรา ๔๑ (๑) หรือนับแต่วันที่ล่วงเลยกำหนดเวลาอันสมควรตามมาตรา ๔๑ (๒) ให้เป็นอันขาดอายุความ

สิทธิของผู้ที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายตามพระราชบัญญัตินี้ในการไล่เบี่ย หรือเรียกชดใช้เอาจากบุคคลอื่นให้มีกำหนดอายุความหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้ชดใช้ค่าเสียหาย”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๗ ก่อนอายุความตามมาตรา ๔๖ จะครบบริบูรณ์ ฝ่ายที่ถูกเรียกร้องอาจยินยอมให้ขยายอายุความออกไปโดยทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายตน

ก่อนครบระยะเวลาที่ขยายออกไปตามวรรคหนึ่ง ฝ่ายที่ถูกเรียกร้องจะยินยอมให้ขยายอายุความออกไปอีกครั้งหนึ่งหรือหลายครั้งก็ได้”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๑ ผู้ขนส่งไม่ต้องรับผิดชอบเพื่อการสูญหาย เสียหาย หรือส่งมอบซ้ำอันเกิดจากการไม่เป็นไปตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง ถ้าพิสูจน์ได้ว่าตนปฏิบัติตามหน้าที่ตามมาตรา ๔ วรรคสอง และมาตรา ๙ แล้ว”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิก (๑๒) ของมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๒) ความผิดพลาดในการเดินเรืออันเกิดจากความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำร่องหรือการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้นำร่อง”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๔ ผู้ขนส่งไม่ต้องรับผิดชอบเพื่อการสูญหาย เสียหาย หรือส่งมอบชักช้า อันเป็นผลจากการใช้มาตรการต่างๆ ที่ผู้ประกอบการอาชีพรับขนของทางทะเลพึงกระทำเพื่อระงับอัคคีภัย หรือหลีกเลี่ยงหรือบรรเทาผลเสียหายจากอัคคีภัย เว้นแต่ผู้ใช้สิทธิเรียกร้องจะพิสูจน์ได้ว่าเป็นความผิดหรือประมาทเลินเล่อของผู้ขนส่งหรือตัวแทนหรือลูกจ้างของผู้ขนส่งในการใช้มาตรการดังกล่าว”

มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๔

“มาตรา ๕๗/๑ ผู้ขนส่งและผู้ขนส่งอื่นมีสิทธิยกเว้นความรับผิดชอบตามหมวดนี้ ไม่ว่าการเรียกร้องจะมีมูลกรณีมาจากสัญญารับขนของทางทะเลหรือละเมิด

ในกรณีที่มีการใช้สิทธิเรียกร้องต่อลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่ง หรือลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่งอื่น ให้ลูกจ้างหรือตัวแทนดังกล่าวมีสิทธิอ้างข้อยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ขนส่งตามหมวดนี้เช่นเดียวกันกับผู้ขนส่งและผู้ขนส่งอื่น”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๐ ในกรณีที่ของซึ่งผู้ขนส่งได้รับมอบหมายสูญหาย หรือเสียหายไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้จำกัดความรับผิดชอบของผู้ขนส่งไว้เพียงหกร้อยหกสิบหกจุดหกเจ็ดหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินต่อหนึ่งหน่วยการขนส่ง หรือสองหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินต่อหนึ่งกิโลกรัมของน้ำหนักรวมหีบห่อแห่งของนั้น แล้วแต่เงินจำนวนใดจะมากกว่า”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๐ การจำกัดความรับผิดชอบของผู้ขนส่งตามมาตรา ๕๘ มิให้ใช้บังคับแก่กรณีดังต่อไปนี้

(๑) การสูญหาย เสียหาย หรือส่งมอบชักช้าที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลจากการที่ผู้ขนส่งหรือตัวแทนหรือลูกจ้างของผู้ขนส่งกระทำหรืองดเว้นกระทำการโดยจงใจที่จะให้เกิดการสูญหาย เสียหาย หรือส่งมอบชักช้า หรือละเลยไม่เอาใจใส่ ทั้งที่รู้ว่าการสูญหาย เสียหาย หรือส่งมอบชักช้า นั้นอาจเกิดขึ้นได้

(๒) ผู้ส่งของและผู้ขนส่งตกลงกันกำหนดความรับผิดชอบของผู้ขนส่งไว้มากกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๘ โดยระบุไว้ในใบตราส่ง

(๓) ผู้ขนส่งได้จัดแจ้งรายการใดๆ ไว้ในใบตราส่งตามที่ผู้ส่งของแจ้ง หรือจัดให้โดยไม่บันทึกข้อสงวนเกี่ยวกับรายการนั้นไว้ในใบตราส่ง ทั้งนี้ โดยมีเจตนาที่จะฉ้อฉลผู้รับตราส่งหรือบุคคลภายนอกซึ่งกระทำการโดยเชื่อรายการในใบตราส่งนั้น

(๔) ผู้ส่งของได้แจ้งสภาพและราคาแห่งของไว้ก่อนที่ผู้ขนส่งจะรับมอบของและผู้ขนส่งได้จัดแจ้งสภาพและราคาแห่งของนั้นไว้ในใบตราส่งแล้ว”

มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ.๒๕๓๔

“มาตรา ๖๐/๑ ผู้ขนส่งและผู้ขนส่งอื่นมีสิทธิจำกัดความรับผิดตามหมวดนี้ ไม่ว่าการเรียกร้องจะมีมูลกรณีมาจากสัญญารับขนของทางทะเลหรือละเมิด

ในกรณีที่มีการใช้สิทธิเรียกร้องต่อลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่ง หรือลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ขนส่งอื่น ให้ลูกจ้างหรือตัวแทนดังกล่าวมีสิทธิจำกัดความรับผิดตามหมวดนี้เช่นเดียวกันกับผู้ขนส่งและผู้ขนส่งอื่น

ภายใต้บังคับมาตรา ๖๐ ในกรณีที่มีการใช้สิทธิเรียกร้องต่อทั้งผู้ขนส่ง ผู้ขนส่งอื่น ลูกจ้างและตัวแทนของผู้ขนส่ง และลูกจ้างและตัวแทนของผู้ขนส่งอื่น ให้จำกัดความรับผิดของบุคคลทั้งหมดดังกล่าวรวมกันแล้วไม่เกินจำนวนเงินจำกัดความรับผิดที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๘”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๑ การคำนวณราคาของที่สูญหายหรือเสียหายตามมาตรา ๕๘ ให้คำนวณค่าเสียหายเท่ากับราคาที่ของนั้นจะมี ณ สถานที่และเวลาที่ขนถ่ายขึ้นจากเรือหรือ ณ สถานที่และเวลาอันควรจะได้ขนถ่ายขึ้นจากเรือ

การคำนวณราคาของตามวรรคหนึ่ง ให้คำนวณตามราคาตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า หากไม่มีราคาดังกล่าว ให้คำนวณตามราคาท้องตลาดในขณะนั้น แต่ถ้าไม่มีทั้งราคาตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าและราคาท้องตลาด ให้คำนวณตามราคาปกติแห่งของชนิดเดียวกันและคุณภาพเท่าเทียมกัน

ในกรณีที่ราคาที่คุณคำนวณได้ตามวรรคสองต่ำกว่าราคาที่แสดงไว้ในใบตราส่ง ให้ผู้ขนส่งรับผิดชอบเพียงเท่าราคาที่คุณคำนวณได้นั้น แต่ถ้าราคาสูงกว่า ให้ผู้ขนส่งรับผิดชอบเพียงเท่าราคาที่แสดงไว้ในใบตราส่ง”

มาตรา ๒๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการรับขนส่งของทางทะเล พ.ศ.๒๕๓๔

“มาตรา ๒๒ เพื่อประโยชน์แก่การคำนวณจำนวนเงินจำกัดความรับผิดตามพระราชบัญญัตินี้ การเปลี่ยนแปลงหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินให้เป็นสกุลเงินบาท ให้คำนวณ ณ วันที่ผู้ขนส่งได้ส่งมอบของ หรือถ้าไม่มีการส่งมอบของ ให้คำนวณ ณ วันที่ล่วงเลยกำหนดเวลาอันควรส่งมอบโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย”

มาตรา ๒๒ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่สัญญาการรับขนส่งของทางทะเลที่ทำขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี